

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	Termin hvori undervisningen afsluttes: Vinter 2020
Institution	VUC Lyngby
Uddannelse	HF
Fag og niveau	Dansk A
Lærer(e)	MNI – Mathias Reichert Rasmussen
Hold	20danasv

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Epik – fokus på novellen som genre
Titel 2	Introduktion til avisjournalistik
Titel 3	Introduktion til fakta, fiktion og filmiske virkemidler
Titel 4	Krig i kunst
Titel 5	Natursyn
Titel 6	Myten som motiv
Titel 7	Intro
Titel 8	Lyrik
Titel 9	Retorik, argumentation og spin
Titel 10	Samtaler, sproghandlinger og sociale medier
Titel 11	Det gode samfund – køn og klasse
Titel 12	Menneske, maskine og metropol

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

[Retur til forside](#)

Titel 1	Epik – fokus på novellen som genre
Indhold	<p>Tekster/levende billeder/analyse:</p> <ul style="list-style-type: none">• Kjell Askildsen: "Et dejligt sted" (1996)• Klaus Rifbjerg: "Hm" (1964)• Martin A. Hansen: "Agerhønen" (1947)• Pia Juul: "Alle kan ro" (2008)• Peter Adolphsen: "Madeleine. Lille trist roman" (1996)• Tove Ditlevsen: "Vorherrebevares" (1948)• Tv-serien <i>How I met your mother</i> – afsnittet "The ashtray" (fokus på den upålidelige fortæller)• Værk: Naja Marie Aidt: <i>Bavian</i> (2006) <p>Baggrund/teori:</p> <ul style="list-style-type: none">• Anette Hauge Nielsen m.fl.: i-bogen <i>Dansk på ny – læreplan 2017</i>, Systime: afsnittet "Novelle"• Ole Schultz Larsen: iBogen <i>Håndbog til dansk</i>, Systime: 3.1 > Afsnittet "Tid og miljø" samt "Personkarakteristik" 3.2 > Afsnittet "Komposition" 3.3 > Afsnittet "Fortælleren" 3.4 > Afsnittet "Fremstillingsformer" 3.5 > Afsnittet "Tema" <p>Øvrigt:</p> <ul style="list-style-type: none">• Analysevejledning i <i>Håndbog til dansk</i>• Karen Syberg: "Jeg har forsøgt at skrive om de svære ting" (Interview med Naja Marie Aidt), Information, 03.05.2006• Uddrag af P1-udsendelse: <i>Masterclasses: "Adda Djørup – novellen"</i>, 10. maj 2017
Omfang	Anvendt uddannelsestid 30 lektioner
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none">• Introduktion til analyse og fortolkning af episke tekster, herunder fokus på: tid, miljø, personkarakteristik, komposition, fortællerforhold, fremstillingsformer, tematik.• Fokus på novellen som genre samt om forskelle mellem den klassiske og den moderne novelle.
Væsentligste arbejdsformer	Gruppearbejde, læreroplæg, kursistfremlæggelser, kreative øvelser, skriveøvelser

[Retur til forside](#)

Titel 2	Introduktion til avisjournalistik
Indhold	<p>Tekster/analyse:</p> <ul style="list-style-type: none">• Anders L. Schmidt og Nilas N. Heinskou: "Børneflokk levede i årevis et uhumsk liv", Politiken 3. marts 2010• Henrik Bay og Line Vaaben Vennekilde: "Hævnens pris – Vi har været ude hos Knud. Vi kom op at slås", Politiken, 8. januar 2004• Ritzau: "15-årig dræbt af haj: Snorklede få meter fra kysten", 15. juli 2013• Torben Rask Laursen og Marie Lade: "Sexmisbrugt af far – sparket af søskende", Ekstra Bladet, 27. februar, 2010 <p>Baggrund/teori:</p> <ul style="list-style-type: none">• Birgit Martha Bruun og Nanna Christensen: "Autenticitets- og fiktionsmarkører i fortællende journalistik, www.dansksiderne.dk• Ole Schultz Larsen: iBogen <i>Håndbog til dansk, Systime</i>: 5.1> kapitlet Avisjournalistik (ikke afsnittene "Nyhedsjournalistik", "Meningsjournalistik", "Servicejournalistik")• https://jljournalistik.wordpress.com/nyhedsjournalistik/nyhedsartikel/ <p>Øvrigt:</p> <ul style="list-style-type: none">• Analysevejledning i <i>Håndbog til dansk</i>
Omfang	Anvendt uddannelsestid 10 lektioner
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none">• Introduktion til grundlæggende journalistiske begreber som avisformater, nyhedens kendetegn, herunder nyhedskriterier, nyhedstrekanten, kilder og vinkling.• Kendskab til forskellen på klassisk nyhedsjournalistik og fortællende journalistik Herunder undersøgelse af autenticitets- og fiktionsmarkører.• Diskussion af troværdighed i journalistik og fake news
Væsentligste arbejdsformer	Gruppearbejde, læreroplæg, kursistfremlæggelser, kreative øvelser (bl.a. remediering: omskrivning af eventyr til nyhedsartikel), skriveøvelser

[Retur til forside](#)

Titel 3	Introduktion til fakta, fiktion og filmiske virkemidler
Indhold	<p>Tekster/levende billeder/analyse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lisa Svømmø: <i>Ude i skoven</i> (kortfilm) (2013) • Marianne Hougen-Moraga: <i>Hjemvendt</i> (dokumentarfilm) (2011) • Mathieu Ratthe: <i>Lovefield</i> (kortfilm) (2008) • Oliver Zahle: <i>Fremkaldt</i> (novellefilm) (2008) • Uddrag af <i>Operation X: "Fiskefabrikkens hemmelighed"</i> (2018) <p>Baggrund/teori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dorte Granild og Mette Wolfhagen: <i>Dox – forløb i medier</i>, Lindhardt og Ringhof, 2016, s. 16-18 • Mimi Olsen: <i>Film skal ses i dansk</i>, Gyldendal, 2016 s. 24, 27-39 • Ole Schultz Larsen: iBogen <i>Håndbog til dansk</i>, Systime; afsnit om autenticitetsmarkører og fiktionsmarkører • https://filmcentralen.dk/grundskolen/filmsprog/berettermodellen <p>Øvrigt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lærerproduceret analysevejledning
Omfang	Anvendt uddannelsestid 12 lektioner
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> • Introduktion til filmiske virkemidler som billedbeskæring, perspektiv, kamerabevægelser, farver og lys, lyd, klipning og symbolske billeder. Desuden kendskab til berettermodellen. • Introduktion til kortfilm som genre • Introduktion til dokumentarfilm som genre med fokus på iscenesættelse af virkeligheden. Herunder kendskab til autenticitets- og fiktionsmarkører.
Væsentligste arbejdsformer	Gruppearbejde, læreroplæg, kursistfremlæggelser, kreative øvelser, skriveøvelser

Titel 4	Krig i kunst
Indhold	<p>Tekster/levende billeder/analyse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Emil Bønnelycke: "Hymne" (1918) • Filippo Marinette: <i>Futurismens manifest</i> (uddrag) (1909) • Morten Nielsen: "Det Hellige Mod" (1943) • Morten Nielsen: "Skæbne" (1945)

	<ul style="list-style-type: none"> • Puk Damsgård: <i>Hvor solen græder – en fortælling fra Syrien</i> (uddrag), Politikens forlag (2014) • Marianne Hougen-Moraga: <i>Hjemvendt</i> (2011) (perspektivering til <i>Armadillo</i>) • Værk: Janus Metz: <i>Armadillo</i> (2010) • Artikler til matrixgruppearbejde ang. debatten om forholdet mellem virkelighed og fiktion i <i>Armadillo</i>: Anders Kaldan Helstrand: "Realisme er ikke virkelighed", Weekendavisen 21. maj 2010 Claus Christensen: "Krig kan være forførende", Filmmagasinet Ekko 4. juni 2010 Mads Kastrup: "Armadillo patter på journalistik", Berlingske 14. juli 2010 <p>Baggrund/teori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ole Schultz Larsen: iBogen <i>Håndbog til dansk, Systime</i>; afsnit om dokumentarfilmstyper • DR-udsendelsen: <i>Digtere, divaer og dogmebrødre</i> (afsnit 2) (uddrag om Bønnelycke og futurisme) • Analysevejledning fra Louise Klinke Øhrstrøm: <i>Krig – et danskfagligt forløb</i>, Lindhardt og Ringhof, 2016, s. 9
Omfang	Anvendt uddannelsestid 15 lektioner
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> • Forløbet har et tematisk fokus på, hvordan krig fremstilles i kunst. Forløbet har spændt over forskellige genrer som lyrik, dokumentarfilm og fortællende journalistik, og vi har derfor anvendt og bygget videre på de forskellige værktøjskasser og metoder, vi har arbejdet med tidligere i undervisningen. Vi har i forløbet undersøgt de forskellige teksters blik på krig og konsekvenser heraf, og vi har bl.a. set på, hvilke virkemidler teksterne bruger for at fremstille krig på en særlig måde samt undersøgt forholdet mellem iscenesættelse og virkelighed.
Væsentligste arbejdsformer	Gruppearbejde, læreroplæg, kursistfremlæggelser, kreative øvelser, skriveøvelser

Titel 5	Natursyn
Indhold	<p>Tekster/levende billeder/analyse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Adam Oehlenschläger: "Fædrelandssangen" (uddrag) (1819) • Adam Oehlenschläger: "Simon Peder" (1805)

- Folkevisen "Hr. Bøsmere i Elverhjem"
- Greta Thunbergs tale ved Klimamarchen, maj 2019
- H.C. Andersen: "Klokken" (1845)
- Karen Blixen: *Den afrikanske farm* (uddrag) (1937)
- Klimakampagner: Plasticchange.dk, Groenforskel.dk, Klimakysset.dk, Conservation.org, Earthday.org. Grupper undersøgte en kampagne hver og fremlagde for holdet.
- N.F.S. Grundtvig: "Jeg gik mig ud en Sommerdag at høre" (1847)
- **Værk:** Nikolaj Kirk m.fl.: Podcastserien *Den sjette masseuddøen*, Radio24syv, (2018)
- Steen Steensen Blicher: "Marie. En erindring fra Vesterhavet" (uddrag) (1836)
- Theis Ørntoft: *Digte 2014*, Gyldendal, 2014, s. 11, 15-16

Baggrund/teori:

- Freuds personlighedsmodel
- Fisher Stevens: dokumentarfilmen *Before the Flood* (uddrag), 2016
- Johan Rosdahl og Ivan Z. Sørensen: i-bogen *At læse Karen Blixen*, Systime, kapitlet "Det tekstnære fokus"
- Mathias Sindberg: "Vi må smadre ideen om naturen for at redde klimaet" (uddrag), Information, 23. september 2017
- Mimi Sørensen og Mads Rangvid: iBogen *Brug litteraturhistorien*, Systime, 2014, uddrag af kapitlet "Middelalderen: Slægt, ære og hævn", afsnittet "Nationalromantisk harmoni", afsnittet "Steen Steensens Blichers noveller"
- Sidsel Toft Christensen og Ivar Lærkesen: *Naturhistorier*, Daneklærerforeningens Forlag, 2016, s. 25-26 (om den antropocæne tidsalder)
- Tinne Seerup Berthelsen m.fl.: i-Bogen *Litteraturhistorien – på langs og på tværs*, Systime, afsnittene "1800-1870: Romantikken", "Romantikens samfund: Fra enevælde til demokrati", "Livssyn", uddrag af afsnittet "Universalromantik: Adam Oehlenschläger og H.C. Andersen"
- Trine May m.fl.: *Lydfortællinger*, Daneklærerforeningens Forlag, 2017, s. 14-25

Øvrigt:

- Forskellige malerier fra romantikken – bl.a. "Vandrerens over Tågehavet", "Bøgeskov i maj. Motiv fra Iselingen", "En gravhøj fra oldtiden ved Raklev på Refnæs"
- Uddrag af *Deadline*, DR2, 15. marts 2018 (debat om klimapoesi)
- DR-udsendelsen *Der er et yndigt land – den nordsjællandske kyst* (perspektiv til nationalromantikken)
- "Nature is speaking - Julia Roberts is mother nature": <https://www.youtube.com/watch?v=WmVLcj-XKnM> (perspektiv til universalromantikken)

	<ul style="list-style-type: none"> • Lars Von Trier: <i>Antichrist</i> (uddrag som perspektiv til natursynet i folkevise-universet) • Silas Bjerregaards fortolkning af "Jeg gik mig ud en Sommerdag at høre": https://www.youtube.com/watch?v=iqWdSGEqf7A
Omfang	Anvendt uddannelsestid 40 lektioner
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> • Forløbet har haft fokus på, hvordan natursynet har udviklet sig igennem tiden og har således indeholdt litteraturhistoriske nedslag; middelalderens syn på naturen, som det kommer til udtryk i folkeviser (herunder også inddragelse af Freuds personlighedsmodel). Strømninger i romantikken: natursynet i universalromantik (herunder begreber som organismetanke og panteisme), nationalromantik og romantisme. Vores tids antropocæne tidsalder med fokus på klimakrisen og klimapoese og herunder inddragelse af begreber som mørk økologi og the mesh. <p>Vi har i forløbet været omkring en række forskellige genrer, og vi har således arbejdet med analyse og fortolkning af bl.a. digte, folkevise, novelle, podcast samt retorisk analyse af en tale. Kursisterne har desuden undersøgt forskellige klimakampagners hjemmesider.</p>
Væsentligste arbejdsformer	Gruppearbejde, læreroplæg, kursistfremlæggelser, kreative øvelser, skriveøvelser

Titel 6	Myten som motiv
Indhold	<p>Tekster/levende billeder/analyse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1. Mosebog, kap. 2,4b-25 og kap. 3 ("Adam og Eva" samt "Syndefaldet og uddrivelsen af Edens Have") • Bjarne Reuter: "Lille spejl på væggen der" (1983) • Dorthe Nors: "Buddhisten" (2014) • Karoline Lyngbye: <i>Spidse albuer, blødende knæ</i> (novellefilm) (2013) • Mark Twain: <i>Adam og Evas dagbog</i> (uddrag) (1931) • Mark Twain: <i>Evas dagbog</i> (uddrag) (1905) • Michael Strunge: "Astronaut" (1985) • Naja Marie Aidt: "Den blomstrende have" (1993) • Ove Benn og Jørn Jacobsen: <i>Mytemotiver i dansk litteratur – en antologi</i>, Systime, 2. udg. 2005, s. 50-51 (uddrag af Ovids Ikaros-myte), s. 126-129 (uddrag af Ovids Narcissus-myte) • Per Fly: <i>Drabet</i> (spillefilm) (2005)

	<p>Baggrund/teori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mads Rangvid og Mimi Sørensen: <i>Perspektiver i dansk – Grundbog</i>, Dansk lærerforenings Forlag, 2018, s. 70 (om intertekstualitet) • Nanna Schelde og Sidsel Nyholm: "Narcissisme er blevet en folkesygdom", Etik.dk, 30. november 2012 • Ove Benn og Jørn Jacobsen: <i>Mytemotiver i dansk litteratur – en antologi</i>, Systime, 2. udg. 2005, s. 47-48 (om Ikaros-myten), s. 121-122 (Om Narcissus-myten) • Sine Dalsgaard Kristensen m.fl.: i-bogen <i>Litteraturens Huse</i>, Systime, afsnit om myten som genre <p>Øvrigt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • DKNY-reklame
Omfang	Anvendt uddannelsestid 24 lektioner
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> • Forløbet har taget udgangspunkt i, hvordan de klassiske myter Syndefaldsmyten, Ikaros-myten og Narcissus-myten fortæller historier om almenmenneskelige grundvilkår, der stadig kan sige os noget i dag. Vi har i forløbet arbejdet med motiv og med intertekstualitet som begreber, når vi har undersøgt, hvordan motiver fra de forskellige myter optræder i både noveller, digt, reklamer og film. Vi har særligt i forbindelse med Narcissus-myten perspektiveret til narcissisme og selvscenesættelse i det senmoderne samfund.
Væsentligste arbejdsformer	Gruppearbejde, læreroplæg, kursistfremlæggelser, kreative øvelser, skriveøvelser

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

[Retur til forside](#)

Titel 7	Intro
Indhold/materiale	<p><u>Tekster/analyse:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • 3D-billede (brugt i forbindelse med introduktion til analyse og fortolkning)
Omfang	<ul style="list-style-type: none"> • 3 lektioner
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> • Introduktion til danskfaget på HF A • Introduktion til analyse, fortolkning og perspektivering

Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none"> • Læreroplæg • Klassesamtale • Induktive og deduktive arbejdsformer
-----------------------------------	---

[Retur til forside](#)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

[Retur til forside](#)

Titel 8	Lyrik
Indhold/materiale	<p><u>Baggrund/teori:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Fibiger, Johannes og Gerd Lütken: <i>Litteraturens Veje</i> (Systeme, 2004); heri afsnit om "Billedsprog" og "Lyrik" • Ark om rim og rytme (udarbejdet af lærer) • Ark om komposition i digte – udarbejdet af lærer • Darger, Benedicte m.fl.: <i>Begreb om dansk</i> (Dansklærerforeningens Forlag, 2009); heri: "At benævne og fortolke: Fra ord til tema (semantiske skemaer)" (s.33-34) • Oversigt over verbernes semantik – udarbejdet af lærer • Læsevejledning og analysemodel til analyse af lyrik (udarbejdet af lærer) <p><u>Primærtetekster/analyse:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Emil Aarestrup: "Angst" (1838) • Søren Ulrik Thomsen: "Levende" (1981) • VÆRK: Kursisterne har individuelt arbejdet indgående med udvalgte tekster fra det et selvvalgt musikalsk værk og har fremlagt for hinanden i responsgrupper. <p><u>Øvrigt materiale/perspektiv:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Rim-introduktion via eksempler af Tom Kristensen: "Det blomstrende slagsmål" (1920) og Rudolf Broby-Johansen: "FORÅRET KOMMER TIL CAFÈEN" (1922) • Lægehåndbogen om 'angst' (sundhed.dk – besøgt d. 23/2-2016) • Søren Ulrik Thomsens egen oplæsning af "Levende" i Jørgen Leths dokumentarfilm: <i>Jeg er levende</i> (1999)
Omfang	<ul style="list-style-type: none"> • 29 lektioner
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> • Introduktion til fagets grundlæggende analytiske metoder og begreber til brug ved analyse, fortolkning, perspektivering og vurdering af lyriske tekster, herunder særligt fokus på tekstens "hvad", "hvordan" og "hvorfor".

	<ul style="list-style-type: none"> • Læsevejledning til lyriske tekster. • Introduktion til de fire eksistentialer (jeg, du, tid, rum) til brug ved analyse af lyriske tekster. • Introduktion til forskellige kompositionsmodeller til brug ved analyse af lyriske tekster. • Introduktion til forskellige lyriske virkemidler (rim og rytme, billedsprog, ordvalg, modsætninger og semantiske skemaer) • Introduktion til forskellige digtformer (klassisk og moderne) og deres kendetegn. • Undersøgelse af, om vores lyriske værktøjskasse rækker til andre typer af tekster, som fx sange (VÆRK)
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none"> • Læreroplæg • Klassesamtale • Gruppearbejde • Kursistfremlæggelser • Induktive og deduktive arbejdsformer

[Retur til forside](#)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

[Retur til forside](#)

Titel 9	Retorik, argumentation og spin
Indhold/materiale	<p><u>Baggrund/teori:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Darger, Benedicte m.fl.: <i>Begreb om dansk</i> (Dansklærerforeningens Forlag, 2009); heri kapitel 8: "Retorik og argumentation" (s.95-107) • Karnøe, Jonathan Kolding: <i>Politisk psykologi</i> (Systime; 2014); heri om "politikere spinner med sprog og argumenter" (s. 99-102) • Analysemodel til retorisk analyse (udarbejdet af lærer) • Analysemodel til argumentationsanalyse (udarbejdet af lærer) <p><u>Tekster/analyse:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Jens Stoltenbergs tale ved mindehøjtideligheden i Oslo Domkirke 24/7-2011 • Thomas Hoffmann: "Forskere: Derfor er Messi verdens bedste fodboldspiller" (12/1-2016) • Klip med Mette Frederiksen hos Clement (DR2 1/2-2016) • Ask Hesby Krogh og Lumi Zuleta: "Alt for mange afstår fra at deltage i den offentlige debat på sociale medier" (kronik i <i>Morgenavisen Jyllandsposten</i> 16/2-2017) (brugt i forbindelse med debatterende artikel)

	<ul style="list-style-type: none"> • Mikkel Andersson: "Den offentlige debat har det bedre end nogensinde" (blogindlæg på <i>Berlingske Tidendens</i> hjemmeside; 21/3-2017) (brugt i forbindelse med debatterende artikel) • "Ti stille, kvinde" (dokumentarudsendelse; DR2; 6/11-2014) (brugt i forbindelse med debatterende artikel) <p><u>Øvrigt materiale:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Tv-klip med Niels Krause Kjær om 'spin' (TV-Avisen 27/5-2007) • Udvalgte avisoverskrifter/reklamer til eksemplificering af uhensigtsmæssig kommunikation • Eksempler på talesituationer, hvor der godt kunne være brug for retorik: Lars Løkke Rasmussen: https://www.youtube.com/watch?v=pRFuhQQnjXM • Eksempler på talesituationer, hvor der godt kunne være brug for retorik: Brian Mikkelsen: https://www.youtube.com/watch?v=y2n4SkWQiNc • Diverse reklamer til analyse af bl.a. appelformer, herunder "Merci", "Steff Houlberg" og "Colgate tandbørste". • Forskellige lærerkonstruerede argumenter til argumentationsanalyse • Forskellige kursistproducerede argumenter til argumentationsanalyse
Omfang	<ul style="list-style-type: none"> • 24 lektioner
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> • Introduktion til og diskussion af, hvornår kommunikation kan siges at være hensigtsmæssig. • Introduktion til det retoriske pentagram, forskellige retoriske virkemidler og appelformer (etos, patos, logos). • Retorisk analyse af forskellige typer tekster på tværs af medier og genre, herunder med særligt fokus på reklamer og taler. • Bevidsthed om og diskussion af sprog som magt og/eller manipulation herunder en introduktion til begrebet "spin" • Introduktion til og anvendelse af grundlæggende argumentationsanalyse (Toulmin), herunder påstand, belæg, underbelæg, gendrivelse, rygdækning og styrkemarkører • Introduktion til og anvendelse af forskellige argumenttyper, herunder autoritetsargumenter, ordvalgsargumenter, generaliseringer, modsætninger (antiteser), sammenligninger (analogier) og gentagelser af bestemte ord (anafor, epifor, tretrinsraket), hyperbel (overdrivelse), litot (underdrivelse), retoriske spørgsmål. • Udarbejdelse af diverse reklameudkast (multimodalitet)
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none"> • Læreroplæg • Klasseundervisning • Gruppearbejde • Kursistfremlæggelser

	<ul style="list-style-type: none"> • Induktive og deduktive arbejdsformer • Skriftlighed: Debatterende artikel
--	--

[Retur til forside](#)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

[Retur til forside](#)

Titel 10	Samtaler, sprog handlinger og sociale medier
Indhold/materiale	<p><u>Baggrund/teori:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Darger, Benedicte m.fl.: <i>Begreb om dansk</i> (Dansk lærerforeningens Forlag, 2009); heri "Samtaler og regler for sprog opførelse – sproghandlinger – mundtligt og skriftligt sprog – standardsprog og gruppesprog" (s.83-93) • Oversigt over strategier i forbindelse med facework: trussel – beskyttelse – krænkelser – (gen)opbygning af face (udarbejdet af lærer) • Analysemodel til analyse af samtaler (udarbejdet af lærer) <p><u>Tekster/analyse:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • YouTube: "Berthelsens uaktuelle nyheder: Morten Messerschmidt" (eksemplificering af samarbejds- og høflighedsprincippet): https://www.youtube.com/watch?v=DuuT6bxAAe0 • Youtube: "Preben Hmm" (Casper og Mandrilaftalen): https://www.youtube.com/watch?v=toEGEooGKDY • Kursisteksempler på sms-samtaler (brugt i forbindelse med analyse af talesprogstræk og skriftsprogstræk, samt gruppesprog). • Alarmopkald (gengivet på Tv2.dk 23/11-2016) (brugt til analyse af bl.a. facework og sproghandlinger). • Facebook-profilbillede af læreren (brugt til introduktion af facework). • "De ringer, vi spiller" (uddrag – brugt i forbindelse med analyse af talesprogstræk). • Kursisteksempler på "at tabe ansigt" (brugt i forbindelse med facework) • Niarn: indlæg på Myspace 15/7-2008 (fra: <i>Begreb om dansk</i> (Dansk lærerforeningens Forlag, 2009: s.92) (brugt i forbindelse med analyse af talesprogstræk og skriftsprogstræk, samt gruppesprog). • Ludvig Holberg: <i>Jeppe på bjerget (FÆLLES VÆRK)</i> (læst og set udvalgte dele af Tv-teatrets opførelse af stykket på Det Kongelige Teater, 1984) (Brugt til analyse af samtaler og sproghandlinger,

	<p>undertekst, samarbejds- og høflighedsprincippet og facework) (indgår i forløb 11 – Det gode samfund – Køn og klasse)</p> <p><u>Øvrigt materiale/perspektiv:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • DR2: <i>Kampen om sproget</i> (afsnit 2:5) (om dagligdagens sprog) (brugt i forbindelse med arbejdet med talesprog, gruppesprog, kodeskift osv.)
Omfang	<ul style="list-style-type: none"> • 20 lektioner
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> • At skærpe den sproglige bevidsthed (generelt og specifikt) • At skærpe den sproglige bevidsthed om sprog socialt set (herunder samtaleanalyse) • Viden om sproghandlinger og regler for sproglige opførsel (herunder samarbejdsprincippet, høflighedsprincippet, undertekst og facework), samt anvendelse af denne viden i analysesammenhæng på tværs af tekster i forskellige genrer og medier. • Viden om forskelle på mundtligt og skriftligt sprog, samt anvendelse af denne viden i analysesammenhæng på tværs af tekster i forskellige genrer og medier. • Viden om forskelle på standardsprog og gruppesprog, samt anvendelse af denne viden i analysesammenhæng på tværs af tekster i forskellige genrer og medier. •
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none"> • Læreroplæg • Klassesamtale • Gruppearbejde • Kursistfremlæggelser • Induktive og deduktive arbejdsformer • Rollespil

[Retur til forside](#)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

[Retur til forside](#)

Titel 11	Det gode samfund – køn og klasse
Indhold	<p><u>Baggrund:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Baggrundstekst om Ludvig Holberg og Oplysningstiden fra: <i>Litteraturportalen.dk</i>

- Mimi Sørensen og Mads Rangvid: *Brug litteraturhistorien*. Systime. Dansk lærerforeningens Forlag. 2014. s. 101-127 + s. 130-135 (om Det moderne gennembrud).
- DR: "1800-tallet på vrangen" (afsnit 6:8)
- Baggrundstekst om 'Folkelig realisme og socialrealisme' (Det folkelige gennembrud). *Litteraturhistorien på langs og på tværs*. Barbara Kjær-Hansen og Tinne Serup Bertelsen (2012)
- Baggrundstekst om Klaus Rifbjerg – "1950'ernes og 1960'ernes velstand" fra: *Brug litteraturhistorien*; Mads Rangvid og Mimi Sørensen (Systime i-bog; 2019)
- Baggrundstekst om Vita Andersen fra: *Litteraturhistorien på langs og på tværs*. Barbara Kjær-Hansen og Tinne Serup Bertelsen (2012)

Tekster:

- Ludvig Holberg: *Jeppe på bjerget (FÆLLES VÆRK)* (læst og set udvalgte dele af Tv-teatrets opførelse af stykket på Det Kongelige Teater, 1984)
- Louis Pio: "Maalet er fuldt" (politisk tale; 1872)
- Herman Bang: "Fattigliv" (artikel; 1880)
- Amalie Skram: *Constance Ring* (1885) (romanuddrag)
- Henrik Pontoppidan: "En stor dag" (novelle, 1891)
- Martin Andersen Nexø: "Lønningsdag (En idyl)" (novelle, 1900)
- Jeppe Aakjær: "Tyendesang" (1907)
- Klaus Rifbjerg: "Ny gift" (1956)
- Vita Andersen: "Fredag", "Lørdag", "Søndag" (digte, 1977)
- DR: "Blok på bistand" (dokumentarserie; 2014) (uddrag) (også brugt i forbindelse med analyserende artikel med medietekst)

Perspektiv/øvrige materiale:

- Rather Homemade Productions: "Oplysningstiden – hvad fanden skete der lige der?"
<https://www.youtube.com/watch?v=BeNuTibYyLw>
- Tv-klip med debat om behandlingen af Fie Laursens deltagelse i *Ex on the Beach*: "Havde sex på tv, men reaktionerne var ikke ens for mand og kvinde" (tv2.dk 21/3-2019)
- Forskellige perspektivtekster til debat om køn, ligestilling og feminisme; herunder: Katrine Winkel-Holm: "Jeg anklager feminismen" (artikel i *Berlingske Tidende* 26/9-2010), Mette Fugl: "Vis bare bryster, men lad være med at kalde det feminisme" (7.januar 2017 i *Politiken*), Ekatarina Krarup Andersen, Nikita Klæstrup og Louise Kjølsten: "Unge feminister: Derfor er vi afklædte" (9.januar 2017 i *Politiken*), "I ligestillingens navn" (kronik skrevet til *Morgenavisen Jyllandsposten* 7/12-2018), "Mænd, kvinder og forskellene" (*Debatten* på DR2 17/10-2019) (uddrag af tv-udsendelse – se de første 20 minutter)

	<p>https://www.dr.dk/tv/se/debatten/debatten-9/debatten-2019-10-17</p> <ul style="list-style-type: none"> • DR: "Guld, hor og romantik" (1800-tallet på vrangen; afsnit 6:8) • DR: "Digtere, divaer og dogmebrødre" (udvalgte dele af følgende afsnit: afsnit 5+6)
Omfang	<ul style="list-style-type: none"> • 40 lektioner
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> • Tematisk sammenligning og perspektivering af forskellige skildringer af "Det gode samfund – køn og klasse" på tværs af tid, genrer og medier med særligt fokus på æstetiske virkemidler og udtryksformer. • Analyse, fortolkning, vurdering og perspektivering af forskellige typer tekster i den brede definition (dvs. litterære tekster, billedkunst, film m.m.) • Litteraturhistoriske nedslag i perioderne: Oplysningstiden (1790-1800), Det moderne gennembrud (1870-1890), Det folkelige gennembrud (1900-1940), Velfærdsmodernisme (1950'erne og 1960'erne), Kønskampen blusser op igen (1970'erne og i dag), samt "Det gode samfund – bunden af samfundet" (i dag). • Introduktion til forskellige former for –ismer (naturalisme, realisme, modernisme) • Analyse, fortolkning, vurdering og perspektivering af forskellige typer tekster og deres placering i litteraturhistorien som eksempler på samspillet mellem tekst, kultur og samfund.
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none"> • Læreroplæg • Klassesamtale • Gruppearbejde • Kursistfremlæggelser • Induktive og deduktive arbejdsformer • Skriftligt: Analyserende artikel (medietekst)

[Retur til forside](#)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

[Retur til forside](#)

Titel 12	Menneske, maskine og metropol (storby) – skabelsen af "den moderne bevidsthed" i det 20. århundrede
Indhold/materiale	<p><u>Baggrund/teori:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Introduktion til emne v/lærer • Dansk Leksikon – Gyldendal.dk – heri afsnit om 'impressionisme' (besøgt d. 18/4-2017)

	<ul style="list-style-type: none"> • Fibiger, Johannes og Gerd Lütken: <i>Litteraturens Veje</i> (Systime, 2004); heri afsnit om "Ekspressionisme" og "Eksistentialisme" <p><u>Primærtekster/analyse:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Herman Bang: "Stuk" (1887) (uddrag af roman) • Johannes V. Jensen: "Maskinerne" (rejsereportage; 1901) • Emil Bønnelycke: "Raadhuspladsen" (sang; 1918) • Tom Kristensen: "Nat i Berlin, 1921" (digt; 1927) • Peter Seeberg: "Patienten" (novelle; 1962) • Dan Turèll: "STORBY-BLUES" (digt; 1977) • Michael Strunge: "Natmaskinen" (digt; 1981) • FILM: <i>Taxidriver</i> (Martin Scorsese; 1977) • VÆRK: Erlend Loe: <i>Doppler</i> (roman; 2004) (fælles) <p><u>Øvrigt materiale/perspektiv:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Steve Jobs-introduktion af Iphone 2007 (Youtube-video) + præsentation af iphone 7 (Viborg; 2016): https://www.youtube.com/watch?v=GmrlqyvseIQ • Claude Monet: "Impression" (1872) og "Gare Saint-Lazaret" (1877) • DR: "Digtere, divaer og dogmebrødre" (udvalgte dele af følgende afsnit: afsnit 2 om "Mellemlkrigstiden 1918-1930) + 6 (Firserne 1980-1990) • Eksempel på ekspressionistisk musik: https://www.youtube.com/watch?v=JEY9ImCZblc • Eksempel på ekspressionistisk maleri: https://da.wikipedia.org/wiki/Skriget#/media/Fil:The_Scream.jpg • Duncan Macdougall: "21 grams theory" (Youtube-video) • Kort film om Dan Turèll, hvor han fortæller om Istedgade: "Mit gamle distrikt" (1993): https://www.dr.dk/undervisning/mediaitem/urn:dr:mu:programcard:53fb0fafa11f9d18c0f1f5b5#!/ • DR: "Digtere, divaer og dogmebrødre" (udvalgte dele af følgende afsnit: afsnit 2+7)
Omfang	<ul style="list-style-type: none"> • 27 lektioner
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> • Tematisk sammenligning og perspektivering af forskellige skildringer af menneske, maskine og metropol (storby) på tværs af tid, genrer og medier med særligt fokus på æstetiske virkemidler og udtryksformer. • Analyse, fortolkning, vurdering og perspektivering af forskellige typer tekster i den brede definition (dvs. litterære tekster, billedkunst, film m.m.) • Litteraturhistoriske nedslag i perioderne: Det moderne gennembrud (1870'erne), 1900'erne, Mellemlkrigstiden (1920'erne og 1930'erne), 1970'erne, 1980'erne og 2000'erne.

	<ul style="list-style-type: none">• Introduktion til forskellige centrale –ismer ('impressionisme', 'futurisme', 'ekspressionisme', 'eksistentialisme', 'Firsermodernisme', 'senmodernisme')
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none">• Læreroplæg• Klassesamtale• Gruppearbejde• Kursistfremlæggelser• Induktive og deduktive arbejdsformer

[Retur til forside](#)